

Instytut Pamięci Narodowej - Archiwum

<https://archiwum.ipn.gov.pl/pl/upamietnianie/dekomunizacja/zmiany-nazw-ulic/nazwy-ulic/nazwy-do-zmiany/39234,ul-Koszutkiego-Bronislawa.html>
23.03.2026, 19:32

ul. Koszutkiego Bronisława

*W ocenie Instytutu Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu nazwa powyższa **powinna zostać zmieniona** jako wypełniająca normę art. 1 Ustawy o zakazie propagowania komunizmu lub innego ustroju totalitarnego przez nazwy budowli, obiektów i urządzeń użyteczności publicznej (Dz.U. RP z 2016 r. poz. 744).*

Bronisław Romuald Koszutski (1875-1952) - działacz Socjaldemokracji Królestwa Polskiego (SDKP), potem Socjaldemokracji Królestwa Polskiego i Litwy (SDKPiL) ps. Mikołajski, Młody, współpracownik Feliksa Dzierżyńskiego. W SDKPiL pełnił funkcje m.in.: w Komisji Rewizyjnej ZG SDKPiL, Komitecie Zagranicznym SDKPiL. Członek Polskiej Partii Robotniczej (PPR), w okresie powojennym prezydent Kalisza z nadania partyjnego, delegat na zjazd założycielski Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej (PZPR), członek egzekutywy KM PZPR w Kaliszu.

Bronisław Koszutski urodził się w Ibramowicach k. Miechowa 7 lutego 1875 w zubożałej rodzinie szlacheckiej. Podczas nauki w Męskim Gimnazjum Rządowym w Kielcach był członkiem tajnych kółek samokształceniowych a w latach 1893–1896 uczestniczył w ogólnokrajowych zjazdach organizacji uczniowskich w Warszawie. W 1894 wstąpił do SDKP – marksistowskiej partii politycznej, której celem było wywołanie międzynarodowej rewolucji robotniczej, obalenie caratu, likwidacja państw narodowych i wprowadzenie „dyktatury proletariatu”. Latem 1896 kolportował nielegalną literaturę w Pińczowskim. Zagrożony aresztowaniem, wyjechał na studia medyczne do Krakowa, które ukończył w 1901. Na Uniwersytecie Jagiellońskim był m.in. aktywnym działaczem Polskiej Partii Socjalistyczno-Demokratycznej Galicji i Śląska Cieszyńskiego.

W 1900 w Lipsku uczestniczył w zjeździe grup zagranicznych SDKPiL. W 1902 w Zakopanem jako lekarz Domu Zdrowia Bratniej Pomocy umożliwił kurację Feliksowi Dzierżyńskiemu, którego poznał w Warszawie w 1896. Po powrocie do Krakowa w 1903 pomagał Dzierżyńskiemu w wydawaniu „Czerwonego Sztandaru”. Brał udział w rewolucji 1905, przewożąc literaturę partyjną i broń do Warszawy. W 1906 był jednym ze współorganizatorów V Zjazdu SDKPiL w Zakopanem. W tym samym czasie podnosił swoje kwalifikacje medyczne pracując w szpitalu św. Ludwika w Krakowie. Po nostryfikacji dyplomu do końca 1908 pracował w Moskwie w klinice okulistycznej. W Kaliszu osiedlił się na początku 1909. W tym czasie nie zajmował się działalnością partyjną, pozostając sympatykiem SDKPiL.

Po odzyskaniu niepodległości, po 1918 stał się aktywnym działaczem Polskiej Partii Socjalistycznej (PPS), w 1924 z ramienia PPS został wybrany do Rady Miejskiej, w której funkcję radnego sprawował przez trzy kolejne kadencje. W tym czasie prowadził aktywną

działalność jako lekarz i społecznik. Sympatyzował z Komunistyczną Partią Polski. Aktywny członek i prezes w latach 1909–1939: Kaliskiego Towarzystwa Lekarskiego, Towarzystwa Dobroczynności oraz Towarzystwa Kursów Popularnych im. A. Asnyka. Podczas okupacji niemieckiej pracował w Ubezpieczalni Społecznej w Kaliszu.

W styczniu 1945 wstąpił do PPR. Z ramienia PPR 25 stycznia 1945 został wybrany na Prezydenta Kalisza i mianowany starostą grodzkim. Funkcję prezydenta sprawował do lipca 1947.

W grudniu 1948 był delegatem na Kongres Zjednoczeniowy PZPR. Członek egzekutywy Komitetu Miejskiego PZPR. Odznaczony Krzyżem Oficerskim Orderu Odrodzenia Polski. W 1951 Wydział Historii Partii KC PZPR opublikował pracę zbiorową „Feliks Dzierżyński we wspomnieniach i wypowiedziach”. W pracy tej znalazły się zapiski Bronisława Koszutkiego zatytułowane „Z osobistych wspomnień o Feliksie Dzierżyńskim”.

Zmarł w Warszawie 4 września 1952